

Horia Scutaru-Ungureanu (1943-2014)

In ziua de 22 noiembrie 2014 s-a stins din viata Acad. Horia Scutaru-Ungureanu, personalitate de seamă a fizicii din România.

Acad. Horia Scutaru s-a nascut la 30 octombrie 1943, la Roman, in județul Neamț. A absolvit in anul 1961 Liceul „Calistrat Hogaș” din Piatra Neamt. In acelasi an a devenit student al Facultății de Fizică a Universității din București, pe care a absolvit-o in anul 1966 in cadrul Sectiei de Fizica Teoretica. In anul 1966 a fost angajat ca fizician și apoi ca cercetător științific în Secția de fizică teoretică a Institutului de Fizică Atomică. A promovat toate etapele ierarhiei științifice, pana la gradul de cercetător științific gradul I, obtinut in cadrul Departamentului de Fizica Teoretica, la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei”. A devenit Doctor în fizică in anul 1980, cand a sustinut teza „Structura și stabilitatea sistemelor cuantice deschise”.

In anul 1984 a primit, împreună cu Dr. Mircea Iosifescu, Premiul „Dragomir Hurmuzescu” al Academiei Române, pentru contributi in clasificarea și elaborarea constrângerilor impuse de simetriile dinamice asupra observabilelor sistemelor clasice și cuantice. Din anul 1987 a fost referent științific la o serie de reviste stiintifice de prestigiu, printre care „Journal of Mathematical Physics”, publicata de Societatea Americană de Fizică. In anul 1993 a devenit Membru correspondent, iar in anul 1995 membru titular al Academiei Române. A fost Președinte al Secției de Științe Fizice a Academiei Române din 1993 pana in anul 2013. Tot din anul 1993, pe o perioada de cativa ani, a fost reprezentantul României în comitetul Est-Vest al Societății Europene de Fizică.

Horia Scutaru a obtinut rezultate stiintifice de valoare in domeniul fizicii teoretice, pe urmatoarele directii de cercetare: fundamentele fizicii cuantice, teoria nucleelor atomice, teoria particulelor elementare, teoria sistemelor complet integrabile, aplicatii ale teoriei grupurilor în fizică, teoria cuantică a informației. Mentionam cateva dintre aceste rezultate: a introdus conceptele de entropie clasică a unei stări cuantice si de entropie cuantică

a unei stări clasice; a stabilit dualitatea între simbolurile covariante și contravariante definite cu ajutorul stărilor coerente; a obținut marginea inferioară pentru informația mutuală a unui canal de comunicare cuantic; localizarea sistemelor cuantice în spațiul fazelor; cuantificarea și decuantificarea prin aplicații complet pozitive între algebre de observabile; relații de incertitudine entropice; sisteme clasice și cuantice cu simetrie dinamică; corespondența între clasic și cuantic prin identitățile polinomiale satisfăcute de observabile clasice și cuantice - teorie cu profunde conexiuni cu teoria grupurilor cuantice și a sistemelor complet integrabile; aplicarea teoriei sistemelor cuantice deschise la descrierea echilibrării de sarcină și ciocnirile adânc inelastice de ioni grei; aplicarea spațiilor Hilbert cu nucleu reproducător la descrierea ciocnirilor hadron-hadron; calcule privind structura nucleelor ușoare; aplicarea stărilor cvasilibere în optica cuantică.

Plecarea dintre noi a Acad. Horia Scutaru încheie încă o pagină din istoria cercetărilor în domeniul fizicii de la Magurele. Horia Scutaru, de care astăzi ne luăm rămas bun, se înscrie în mod glorios în această istorie, prin tot ceea ce a realizat și a însemnat pentru comunitatea de fizicieni din România.